

63/1 (SEM-3) (GE3/DSC)
ECOHG/RC3036

2023

ECONOMICS

Paper : ECOHG/RC3036

(Development Economics)

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. Choose the correct answer from the following
(any six) : 1×6=6

তলত দিয়াবোৰৰ শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা
(যি কোনো ছয়টা) :

- (a) Who among the following economists propounded the 'vicious circle of poverty' theory?

তলৰ অৰ্থনীতিবিদসকলৰ ভিতৰত কোনে 'দৰিদ্ৰতাৰ
দুষ্টচক্ৰ' তত্ত্বটো আগবঢ়াইছিল?

- (i) Ragnar Nurkse / ৰগ'নাৰ নাৰ্কছে
- (ii) Rostow / ৰ'ষ্ট
- (iii) Hirschman / হাৰ্চমেন
- (iv) W. Arthur Lewis / ডব্লিউ. আৰ্থাৰ লুইছ

(2)

- (b) The first Human Development Report by UNDP was published in
UNDPৰ প্ৰথম মানৱ উন্নয়ন প্ৰতিবেদন প্ৰকাশিত হয়

(i) 2000 / ২০০০ চনত

(ii) 1990 / ১৯৯০ চনত

(iii) 1993 / ১৯৯৬ চনত

(iv) 1995 / ১৯৯৫ চনত

- (c) Which one of the following is not related with Harrod-Domar growth model?

তলৰ কোনটো ধাৰণা হেৰ'ড-ড'মাৰ বিকাশ আৰ্হিৰ সৈতে সম্পৰ্কিত নহয়?

(i) Actual rate of growth
বিকাশৰ প্ৰকৃত হাৰ

(ii) Warranted rate of growth
বিকাশৰ নিশ্চিত হাৰ

(iii) Expected rate of growth
বিকাশৰ আকাংক্ষিত হাৰ

(iv) Natural rate of growth
বিকাশৰ স্বাভাৱিক হাৰ

(3)

- (d) The interval during which the rate of investment increases, termed as take-off stage by W. W. Rostow, is

ডব্লিউ. ডব্লিউ. ৰ'ষ্ট'ৱ উন্নয়নৰ স্তৰত বিনিয়োগৰ হাৰ বৃদ্ধিৰ ব্যৱধানটো হ'ল

(i) 5% to 10%

(ii) 0% to 5%

(iii) 5% to 15%

(iv) 10% to 15%

- (e) The Physical Quality of Life Index (PQLI) is not associated with

শাৰীৰিক মানদণ্ড সূচকাংক (PQLI)ৰ সৈতে জড়িত নহয়

(i) life expectancy of age one
এবছৰ আয়ুসকাল

(ii) infant mortality rate
শিশুৰ মৃত্যুৰ হাৰ

(iii) literacy
সাক্ষৰতা

(iv) income
আয়

(f) Which one of the following is an example of multinational corporation?

তলৰ কোনটো বহুজাতিক কোম্পানীৰ এটা উদাহৰণ?

(i) Coca-Cola Company

কোকা-কোলা কোম্পানী

(ii) Amazon

আমাজন

(iii) Bata

বাটা

(iv) All of the above

ওপৰৰ সকলোবিলাক

(g) Who is the author of the article *Economic Development with Unlimited Supplies of Labour*?

‘শ্ৰমৰ অসীম যোগানৰ সৈতে অৰ্থনৈতিক উন্নয়ন’
লিখনিটোৰ লেখক কোন আছিল?

(i) Fei-Ranis

ফী-ৰেনিচ

(ii) W. Arthur Lewis

ডব্লিউ. আৰ্থাৰ লুইচ

(iii) E. D. Domar

ই. ডি. ডোমাৰ

(iv) Rosenstein-Rodan

ৰ’জেনষ্টেইন-ৰ’ডান

(h) Capital accumulation means

মূলধন জমাকৰণৰ অৰ্থ হৈছে

(i) investment in land

ভূমিত বিনিয়োগ

(ii) investment in physical equipment

মূলধনী সঁজুলিত বিনিয়োগ

(iii) investment in human resources

মানব সম্পদত বিনিয়োগ

(iv) All of the above

ওপৰৰ সকলোবিলাক

(i) Which one of the following is associated with unbalanced growth theory?

তলৰ কোনটো অসম্ভলিত উন্নয়ন তত্ত্বৰ লগত সম্পৰ্কিত
ধাৰণা?

(i) SOC and DPA

SOC আৰু DPA

(ii) Increase in GNP

GNP বৃদ্ধি

(iii) Increase in HDI

HDI বৃদ্ধি

(iv) All of the above

ওপৰৰ সকলোবিলাক

(j) Dual economy according to Lewis means
লুইচৰ মতে দ্বৈত অৰ্থনীতি হ'ল

(i) the existence of capital and labour
মূলধন আৰু শ্ৰমৰ উপস্থিতি

(ii) the existence of domestic and foreign capital
ঘৰুৱা আৰু বৈদেশিক মূলধনৰ উপস্থিতি

(iii) the existence of capital-intensive industrial sector with subsistence sector
মূলধন নিবিড় ঔদ্যোগিক খণ্ডৰ লগত জীৱিকা খণ্ডৰ উপস্থিতি

(iv) existence of subsistence sector with manufacturing sector
জীৱিকা খণ্ডৰ লগত ঔদ্যোগিক খণ্ডৰ উপস্থিতি

2. Answer the following questions (any five) :
তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া (যি কোনো পাঁচটা) : $2 \times 5 = 10$

(a) Distinguish between capital augmenting technical progress and labour augmenting technical progress.

মূলধন নিবিড় কাৰিকৰী অগ্ৰগতি আৰু শ্ৰম নিবিড় কাৰিকৰী অগ্ৰগতিৰ মাজত পাৰ্থক্য দেখুওৱা।

(b) What do you mean by linkage effect according to unbalanced growth doctrine?

অসন্তুলিত বিকাশৰ মতবাদ অনুসৰি বিনিয়োগৰ সংযোগী পৰিণাম বুলিলে কি বুজা?

(c) Write a short note on multinational corporations (MNCs).

বহুজাতিক কোম্পানী (MNCs)ৰ ওপৰত এটি চমু টোকা লিখা।

(d) State the concept of natural rate of growth according to Harrod-Domar growth model.

হেৰ'ড-ড'মাৰৰ বিকাশৰ তত্ত্ব মতে বিকাশৰ স্বাভাৱিক হাৰৰ ধাৰণাটো ব্যাখ্যা কৰা।

(e) Distinguish between absolute and relative poverty.

নিৰপেক্ষ আৰু আপেক্ষিক দৰিদ্ৰতাৰ মাজত পাৰ্থক্য দেখুওৱা।

(f) Discuss, in brief, the various types of external resources for economic development of a country.

এখন দেশৰ অৰ্থনৈতিক উন্নয়নৰ বাবে বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ বহিঃসম্পদসমূহৰ বিষয়ে চমুকৈ বৰ্ণনা কৰা।

(g) State the main objectives of development.

উন্নয়নৰ মূল উদ্দেশ্যসমূহ উল্লেখ কৰা।

3. Answer the following questions (any six) :
5×6=30

(a) Write the different indivisibilities mentioned by Rosenstein-Rodan for big-push in underdeveloped countries. অনুন্নত দেশৰ বৃহৎ-অবিভাজ্যিক কাৰণে, ব'ৰ্ণষ্টাইন-ৰ'ডান উল্লেখ কৰা বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ অবিভাজ্যিকতাসমূহ লিখা।

(b) Discuss the role of population and labour force growth as the components of economic growth. অৰ্থনৈতিক বিকাশত উপাদান হিচাপে জনসংখ্যা আৰু অৰ্থশক্তি বৃদ্ধিৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা।

(c) Examine the relationship between capitalist sector and subsistence sector as provided by W. Arthur Lewis in theory of 'unlimited supply of labour'. উল্লিখিত. আৰ্থাৰ লুইছৰ 'অসীম যোগান' তত্ত্বত উল্লেখ কৰা ধৰণে পুঁজিবাদী খণ্ড আৰু জীৱিকা খণ্ডৰ মাজৰ সম্পৰ্ক পৰীক্ষা কৰা।

(d) Distinguish between social overhead capital (SOC) and directly productive activities (DPA). সামাজিক মূলধন (SOC) আৰু প্ৰত্যক্ষ উৎপাদনী কৰ্ম (DPA) ৰ মাজত পাৰ্থক্য দেখুওৱা।

(e) Discuss the method of construction of human development index (HDI) by UNDP. UNDP. মানব উন্নয়ন সূচকসূচক (HDI) কেনেদৰে গঠিত কৰা হয়, বৰ্ণনা কৰা।

(f) Explain the major disadvantages of foreign aid. বৈদেশিক সাহায্যৰ মুখ্য অসুবিধাসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

(g) Distinguish between actual rate of growth and warranted rate of growth of Harrod-Domar growth model. হে'ৰাৰ্ড-ড'মাৰৰ বিকাশ তত্ত্বৰ বিকাশৰ প্ৰকৃত হাৰ আৰু হে'ৰাৰ্ড-ড'মাৰৰ বিকাশৰ নিশ্চিত হাৰৰ মাজত থকা পাৰ্থক্য লিখা।

(h) Illustrate how private portfolio investment is a boon for economic development of developing nations. উন্নয়নশীল দেশসমূহৰ অৰ্থনৈতিক উন্নয়নৰ বাবে বহিঃস্থত বিনিয়োগত বিত্তীয়প্ৰৱণতা কেনেদৰে আশীৰ্বাদ হ'ব পাৰে, বুজাই লিখা।

(i) Discuss, in brief, Nurkse's theory of balanced growth. শৰ্কজৰ সমতাপৰ্ণ উন্নয়ন তত্ত্বটো চমুকৈ আলোচনা কৰা।

(j) Distinguish between economic growth and development. অৰ্থনৈতিক বিকাশ আৰু উন্নয়নৰ মাজত পাৰ্থক্য দিয়া।

4. Answer the following questions (any two) :
 10×2=20
 তলত দিয়া প্রশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া (যি কোনো দুটা) :

(a) Discuss the importance of foreign aid in the process of development.
 উন্নয়ন প্ৰক্ৰিয়াত বৈদেশিক সাহায্যৰ গুৰুত্ব বিধৰে
 আলোচনা কৰা।

(b) "A deliberate unbalancing of the economy, in accordance with a pre-designed strategy is the best way to achieve economic growth....." —
 A. O. Hirschman.
 Critically examine the above statement.

"অর্থনৈতিক বিকাশৰ সৰ্বোচ্চ উপায় হৈছে, পূৰ্বনিৰ্ধাৰিত
 ভাৰসাম্যাহীন কৰা....."—এ. ও. হিৰ্ছমেন।
 ওপৰোক্ত উক্তিটোৰ সমালোচনাত্মক ব্যাখ্যা কৰা।

(c) Explain the different indicators of economic development.
 অর্থনৈতিক উন্নয়নৰ বিভিন্ন সূচকসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

(d) Critically discuss the 'vicious circle of poverty' theory.
 'দৰিদ্ৰতাৰ দুষ্টচক্ৰ' তত্ত্বটোৰ সমালোচনাত্মক ব্যাখ্যা
 আগবঢ়োৱা।

(Continued)

5. Answer any one of the following questions : 14
 তলত দিয়া প্রশ্নবোৰৰ যি কোনো এটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Critically examine Rostow's stages of growth.
 ৰ'ষ্ট'ৱ বিকাশৰ তৰঙ্গসমূহ সমালোচনাসহ পৰীক্ষা কৰা।

(b) Discuss the basic characteristics of underdeveloped economy like India.
 ভাৰতবৰ্ষৰ দৰে অনাৰত অৰ্থনীতিৰ মূল বৈশিষ্ট্যসমূহ
 আলোচনা কৰা।

(c) Distinguish between foreign direct investment (FDI) and foreign aid. Critically evaluate the role of FDI in economic development of a country.
 প্রত্যক্ষ বৈদেশিক বিনিয়োগ আৰু বৈদেশিক সাহায্যৰ
 মাজত পাৰ্থক্য লিখা। এখন দেশৰ অর্থনৈতিক উন্নয়নত
 প্রত্যক্ষ বৈদেশিক বিনিয়োগৰ ভূমিকাৰ সমালোচনাত্মক
 মূল্যায়ন কৰা।
